

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-05-12
Besvaras senast
2021-05-19 kl. 12.00

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:2829 Utbildning om sexualbrottsutsatta människor för personal inom hälso- och sjukvård

Antalet personer i Sverige som utsattes för ett sexualbrott tredubblades mellan 2014 och 2017, från 2 procent av befolkningen till över 6 procent (Brå, 2020). Kunskapen om förekomst, skadeutveckling och behandling efter sexuella övergrepp är tyvärr låg inom hälso- och sjukvårdens alla områden i Sverige. Sedan 2018 är kunskap om området lagstadgad för legitimationsgrundande utbildningar, men den är fortfarande bristfällig, och fortbildning för grundutbildad vårdpersonal saknas helt. Kunskapen om sexuella övergrepp och deras konsekvenser är också låg inom skolväsendet, och bland allmänheten.

Gällande sexuella övergrepp mot barn ser utvecklingen mörk ut:

År 2019 fick polisen in 8 138 anmälningar under januari till oktober. År 2020 var antalet anmälningar under samma period 9 467, vilket är en ökning med 16 procent. Ökningen år 2020 är nästan dubbelt så stor som den näst högsta noteringen de senaste fem åren (Bulletin den 22 december 2020).

Antalet anmälningar om internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn har ökat kraftigt de senaste åren. Det gäller bland annat barnpornografi, utnyttjande av barn för sexuell posering och kontakt med barn i sexuell syfte (SVT den 11 oktober 2020).

Sexualbrott mot barn sorteras regelbundet bort av landets poliser, och det råder brist på personal som kan utreda brotten. Det framkommer i en hemlig rapport som gjorts av polisens nationella operativa avdelning (SVT den 18 november 2020).

Samtalen till Bris har ökat under pandemiåret från 2019 till och med 2020 har samtalen ökat med 61 procent.

Enligt statistik från Brottsförebyggande rådet gällande anmälda barnpornografibrott under förra året ökade de med 57 procent jämfört med år 2019.

Under en 20-årsperiod har dessa brott ökat fler än 8 gånger.

Anmälningarna som gällde utnyttjande av barn för sexuell posering ökade med

45 procent under 2019 och

Våldtäkter mot barn ökade år 2020 med hela 16 procent.

Vi vet att 90 procent av barnen inte berättar. Varje år blir en kull av dessa barn vuxna.

Det finns i dag ingen med uppgiften att ta fram kompetens och sprida den.

Barnafrid och NCK har i uppdrag att sprida kunskap men inte att ta fram kunskapen.

Det saknas kunskapsbaserade utbildningar, inklusive fortbildningar och specialistutbildningar, gällande sexuella övergrepp.

Det saknas medicinska begrepp för sexuella övergrepp. I dag blandas medicinska och juridiska begrepp ihop.

Det saknas krav på vilken typ av utbildning som ska ge den kunskapshöjning som så tydligt behövs och efterfrågas. Ett exempel på detta är Region Västerbotten, som beslutat att lägga ned Asta-teamet i Umeå, en av mycket få specialistmottagningar i landet som vänder sig till sexualbrottsutsatta. Region Västerbotten har i stället tagit in en konsult för kunskapshöjning som endast har kunskap om trauma, inte specialistkunskap om sexuella övergrepp. Ett annat exempel är Region Stockholm, som hävdar att det inte behövs någon specialistvård för sexualbrottsutsatta.

Istanbulkonventionen och Lanzarotekonventionen, som Sverige har ratificerat, innehåller bestämmelser om att det ska finnas tillgång till traumastöd och specialiserade stödtjänster för sexualbrottsutsatta över hela landet. I januari 2019 mottog Sverige kraftig kritik från Europarådets expertgrupp Grevio på grund av bristande tillgång till specialiserad traumabehandling för sexualbrottsutsatta. År 2020 gav vidare SKR ut en rapport som bekräftade vårdens oförmåga att möta denna patientgrupps behov. Senast 2022 ska Sverige återrapportera till Grevio om vilka åtgärder som har vidtagits.

Med hänvisning till ovanstående vill jag ställa följande fråga till socialminister Lena Hallengren:

Hur ämnar ministern säkerställa att det finns tillgång till kunskapsbaserad utbildning om sexuella övergrepp och konsekvenserna av dessa ute i landets kommuner och regioner?

.....

Marléne Lund Kopparklint (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander